

بررسی فراوانی بیماری سیلیاک در روستاهای شهرستان اراک در سال ۱۳۸۵

دکتر محسن قاصدی^۱، دکتر الهام فرهادی^{۲*}، دکتر رضا ملک زاده^۳، دکتر قاسم مسیبی^۴، علی قضاوی^۵، دکتر بابک عشرتی^۶

۱- استادیار، فوق تخصص بیماری های گوارش، کبد و مجاری صفراوی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اراک

۲- پزشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی اراک

۳- استاد، فوق تخصص بیماری های گوارش، کبد و مجاری صفراوی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، رئیس مرکز تحقیقات گوارش و کبد بیمارستان شریعتی

۴- استادیار، عضو هیئت علمی گروه ایمنی شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک

۵- مربی، عضو هیئت علمی گروه ایمنی شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک

۶- استادیار، اپیدمیولوژیست، دانشگاه علوم پزشکی اراک

تاریخ دریافت ۸۶/۶/۷، تاریخ پذیرش ۸۶/۱۰/۵

چکیده

مقدمه: بیماری سیلیاک یا آنتروپاتی حساس به گلوتن، سوء جذب مواد غذایی بر اثر ازدیاد حساسیت به گلوتن است. در اتیولوژی این بیماری عوامل محیطی، ایمنی و ژنتیک مطرح هستند. با توجه به این که در منطقه مرکزی و غربی ایران شیوع بیماری سیلیاک بررسی نشده، این مطالعه به منظور تعیین فراوانی بیماری سیلیاک در جمعیت عمومی ساکنین روستاهای شهر اراک در سال ۱۳۸۵، طراحی شده است.

روش کار: این مطالعه توصیفی - مقطعی بوده و در آن ۷۰۰ نفر به صورت تصادفی چند مرحله ای در روستاهای شهرستان اراک در گروه سنی ۶۵-۲۰ سال انتخاب شدند که ۳۳۶ نفر مرد و ۳۶۴ نفر زن بودند. بعد از تکمیل پرسشنامه از هر یک از افراد خون گیری شد. سطح IgA سرم در تمامی افراد به منظور حذف افراد دچار کمبود IgA اندازه گیری شد. در همه افراد نمونه سرم از نظر آنتی بادی ترانس گلوتامیناز بافتی از نوع IgA (t-TGA) بررسی شد. در تمام کسانی که سرولوژی مثبت داشتند و نیز در کسانی که شک بالینی سیلیاک در آنها بالا بود و سرولوژی مرزی داشتند، اندوسکوپی و بیوپسی قسمت دوم دئودنوم به عمل آمد و هیستولوژی بیوپسی مطالعه شد.

نتایج: سطح IgA در سرم تمامی افراد نرمال بود. ۸ نفر سرولوژی مثبت داشتند و ۳۸ نفر سرولوژی با حداکثر مقدار نرمال و سایر افراد سرولوژی کمتر از ۶ Au/ml داشتند. تنها در بین افراد با سرولوژی مثبت، یافته های هیستولوژی مثبت شد. ۱ درصد (۱۰ در ۱۰۰۰ نفر جمعیت) از کل جمعیت مورد بررسی تغییرات روده باریک به نفع سیلیاک داشتند. شایع ترین علامت در این افراد بی علامتی بود.

نتیجه گیری: شیوع بیماری سیلیاک در روستاهای شهرستان اراک در محدوده سنی ۶۵-۲۰ سال ۱۰ نفر در ۱۰۰۰ نفر جمعیت بود که این نتیجه مشابه نتایج مطالعات انجام شده در ساری و جنوب کشور بود ولی در مقایسه با سایر نقاط جهان از شیوع بالاتری برخوردار بود، که این مسئله اهمیت غربالگری این بیماری در ایران را می رساند. هم چنین این نکته که در تمامی افراد با هیستولوژی مثبت، سرولوژی نیز مثبت بود، تأییدی بر اختصاصیت و حساسیت بالای تست t-TGA و مناسب بودن آن جهت غربالگری بیماری سیلیاک است.

واژگان کلیدی: بیماری سیلیاک، ترانس گلوتامیناز بافتی، روستاهای شهرستان اراک

*نویسنده مسئول: اراک، دانشگاه علوم پزشکی اراک

Email: e.farhadi.as@gmail.com